

Joyce szörnymintás virágai

James Joyce sokak szerint a XX század legnagyobb írója, talán azért, mert hihetetlen mértékű klasszikus és modern műveltsége mellé egy olyan bátor és kritikus östehetség volt, aki magánéletében és sorsában szenvedte meg azt a legsötétebb világ- és polgárháborús valót, amely arra készítette, hogy regényeivel atomjaira szedje a világot, s úgy rakja azt műveiben újra össze, hogy abban látható legyen mindaz az örület, tudatalatti, mitikus és szürreális, amit a turista nem lát távcsövén keresztül a valóból, amelyben élünk.

Joyce fő műve, az Ulysses című majd ezer oldalas álomregény 1904 június 16-án játszódik, így rajongói eldöntötték, hogy ezen a napon emlékeznek meg a géniuszról, akinek zseniális könyvei sajnos sohasem lehetnek házi-olvasmánnyá, ám szellemiségét annál is inkább kell éppen ezért ápolni. S hogy az ő regényének mi a szellemisége? A vándorlás, a játék, a megannyi síkú jelentése egyetlen szónak, a terek és az idő szimbolikus jelentése és összefüggései, a hajnali részegségek és éjszakai sikolyok, a XX század emberének magányos fájdalma, s mindezeknek keretként Dublin, amelyet egyaránt imádott és gyűlölt, s amelyből elmenekülve évtizedeken keresztül vándorolt, el messzire, Triesztbe, Rómába, Zürichbe, Párizsba.

Székely Ákos, Tóth Gábor és Abajkovics Péter kezdeményezésére Szombathelyen tíz éven keresztül került megrendezésre ezen a napon a Bloomsday, s nem véletlenül ott, hiszen az Ulysses főhőse is Szombathelyről elszármazott magyar-zsidó Leopold Bloom (Virág lipót), aki Joyce cimborája volt. A szervezők a tíz éves szombathelyi "belső" bolyongás után útjukra indították a fesztivált, amely ezentúl majd azokat a helyeket járja be, amelyek Joyce életútjához kötődnek. Szombathelyről elindulva először Pesten tartottak megállót, ahol hajóra szálltak egy fesztivál erejéig, majd innen jövőre Bécsbe, később Triesztbe, Rómába, Párizsba és Zürichbe vándorolnak Joyce nyomában.

A budapesti Bloomsday fesztivál a Bloom-mappák kiállításával nyílt, amely olyan kiadványokat mutatott be, amelyek 75 példányban jelentek meg, s amelyek 75 művésztől tartalmaztak eredeti alkotásokat kiadványonként.

A műsor részeként először a Wellness-Terror duó indított (drMáriás szöveg, mozgás, Tóth Gábor-szöveg, gyermekszintetizátor), akik dadaista gyermekdalokat adtak elő a jóléti társadalom jólét-terrorizmusát röhögve ki dalokkal, versekkel, tánccal. Őket Antal István Juszuf performance követte, aki Joyce üdvösségére Guinness-t ivott, kenyeret evett és megborotválkozott. feLugossy László szövegtöredéket olvasott fel mintegy egyszemélyes színház formájában. Szövegei egyaránt voltak filozofikus, dadaista, humorizáló, mélyérzelmi és szocio-szürreális sikolyok, amelyek egyszerre laza és megdöbbentően hiteles előadásában nagy sikert arattak.

Tóth Gábor hiper-futurista zaj-oratóriumot improvizált élőben laptopjáról, melynek agyában Joyce utolsó regénye, a teljesen álomszerű szöveg, a Finnagan's Wake lapult John Cage felolvasásában. A szöveg először csak megjelent, megszólalt, majd kisiklott magából, mint egy rémálommal lemásolt tudatállapot, hogy később még megannyi módon átalakulva eljusson hatalmas hangj küzdelem árán a semmiben megvilágosult megnyugvásig.

A Tudósok koncertje kellemes vérpezsdülést eredményezett. Az ütő szövegek, a robbanékony hangzás, a sűrűlt szaxofon és a mély drum'n'bass ritmusszekció egy világvégi parti-hangulatot kölcsönzött, olyat, mintha egy kiegészített szibériai panelházban akarták volna ezek a remek költő-zenészek elrettenteni és megtáncoltatni a világ összes hóhérját.

St.Auby Tamás előadását Joyce-nak és Odüsszeusza bolyongásának szentelte, amelyben elmondta, hogy fiatalkorában érzelmileg teljesen "belesüppedve" az Ulyssesbe útra kelt, s körbevándorolta a világot, június 16-án indulva s a következő év ugyanazon napján érve haza.

Az estet Dj Kanada Káosz retró-szettjei zárták, amelyben Zalatnay, Bergendy, James Brown és Medeski, Martin & Wood együtt lötték a kiváló golyókat a táncoló lábak alá.

Az est remek és méltó tisztelgés volt Joyce páratlanul szabad és gazdag szellemisége előtt. A szabad szárnyalás és a szokatlan szellem virágainak az írógéniusz biztosan megőrült a távolban.

Liptay Melita

